

Kvindens Retstilling og den politiske Valgret.

ET af de Punkter, der først har været Genstand for Ændringer i de Stater, hvor Kvinder har opnaaet politisk Valgret, er deres retslige Stilling saavel i Familien som i det offentlige Liv.

Den politiske Valgret er det Middel, hvorved Kvinderne direkte vil kunne få Indflydelse paa dette Forhold, der spiller en saa stor Rolle for hele Kvindeslægtens Udvikling, for Hustruens Stilling i Ægteskabet, saavel etisk som økonomisk, for Moderens Myndighed overfor sit Barn, den arbejdende Kvindes Erhvervsvilkaar o. s. fr.

Paa Grundlag af et Værk om Kvindens Retstilling i 21 forskellige Lande, udgivet af »Det internationale Kvinde-råd«, vil Bladet bringe en Række korte Artikler om dette Emne. Læserne vil saaledes kunne drage en Sammenligning mellem Kvindens Stilling i de Lande, hvor Valgretten er gennemført og hvor den mangler.

I.

Ugift Kvindes Stilling

ved cand. polit. Meta Hansen.

Ugift Kvinde er personlig og formueretlig myndig paa samme Maade og i samme Alder som Manden, hendes Arveret er i Almindelighed ogsaa den samme, naar undtages Len, Stamhuse osv., hvor Kvinder enten er helt udelukkede eller udelukkede saa længe der findes en mandlig Arving. I Norge og England arver Sønner alene Jordejendom. I England er desuden den Afvigelse fra andre Landes Arveret, at Børn ikke er Tvangsarvinger, en Fader kan testamentere hele sin Formue til fremmede. Med Hensyn til Arvegods er Kvinder saaledes omtrent ligestillede med Mænd, men med Hensyn til selv at erhverve sig ikke alene Formue, men kun til Livets Ophold, er de langt ringere stillet. Alle bedre betalte Beskæftigelser, saasom mere vellønnede Embeder, er Kvinder udelukkede fra, og i dem, der staa dem aabne, faar de gennemgaaende ringere Løn end Mændene, saaledes endog i enkelte australske Stater, hvor Kvinder har politisk Valgret. I Norge staa de allerfleste Embeder Kvinder aabne. Her hjemme er det Lærerinde-virksomheder ved kommunale og private Skoler, Bestillinger ved Post-, Jernbane- og Telegrafvæsen samt i forskellige andre Kontorer. Endelig har

Kvinder Ret til at udøve liberale Erhverv som Læge, Sagfører, Apoteker o. l. Som det er her, er det mange Steder i Europa. Dog gives der visse Indskrænkninger, som f. Eks. i Ungarn, hvor disse liberale Erhverv vel staa Kvinder aabne, men Tilladelse til Uddannelse stedse skal gives i hvert enkelt Tilfælde. I England kan og i Østrig skal en Lærerinde afskediges, naar hun gifter sig.

Det her hjemmefra kendte Lovforslag om Forbud mod Kvinders Natarbejde i Fabrikker og fabrikliggende Virksomheder er gældende Lov i mange europæiske Lande. Foruden i Danmark er det forkastet i de to Lande, hvor Kvinder er politisk myndige, nemlig Norge og Finland.

Som et Kuriosum kan anføres, at medens Kvinder kan bestige Tronen selv i meget konservative Lande, er de udelukkede fra dette Embede i det frie Norge. (Fortsættes).

Anonym — —.

Til det »Svar«, som Elna Munch i Anledning af vor Anmeldelse af »Kvindernes Aarbog« i »Kv. og Samf.« Nr. 15 fremfører i »Kvindevalgret« for Oktbr. 1912, skal vi bemærke:

1. *Vor Artikel var aldeles ikke »anonym«, men redaktionel* — to Ting, som enhver daglig Avislæser forudsættes at kunne skelne imellem. Altsaa — *Redaktionen af »Kvinden og Samfundet« vedkender sig hvert Ord i den omtalte Artikel*, der var en redaktionel Værd-sættelse af en Bog og dens Medarbejdere.

2. Fru Munch burde have forlangt, at den med Forholdene ganske ukendte Redaktion af Bogen i et Forord skulde gøre opmærksom paa, at hun, da hun blev opfordret til at skrive en historisk Oversigt over Kvinders Valgret, »udtrykkelig traf den Aftale med Redaktøren«, at hun hovedsagelig skulde gaa ind paa en enkelt Forenings Arbejde, nemlig den til hvilken hendes eget Navn er knyttet. Læserne havde da været klar over Forholdet og Titlen »Kvindens Valgret«, ikke den Tilsnigelse, den under disse Forhold er bleven. Vilde Redaktionen ikke have bøjet sig for dette Forlangende fra en samvittighedsfuld Medarbejder, stod den Mulighed vel aaben for Fru Munch, at skrive en Artikel om »Landsforbundet for Kvinders Valgret«.

3. Naar D. K. andetsteds i Bogen har faaet en »langt udførligere Plads« end Landsforbundet, saa er dette af den

naturlige og selvfølgelig Grund, at D. K. er den ældste Forening og dets Arbejdsomraade saa meget større end Landsforbundets — og ingenlunde noget der berører det, for hvilket vi har anholdt Fru Munch.

4. *Tonen i vor Artikel var som den i Henhold til Forseelsen maatte være — tilrettevisende, men aldeles ikke saaledes, at den kunde afskære nogen Ordet; at det derimod ikke er tillokkende for Fru Munch, »at komme nærmere ind paa« Indholdet, er for saa vidt forstaaeligt.*

Det kan aldrig bebrejdes Arbejderne for en Sag, at de holder Justits indenfor deres Rækker. Det er, hvad vi i dette Tilfælde har gjort.

Redaktionen af

»Kvinden og Samfundet«.

Ester Carstensen. Th. Daugaard.

Der har i ovenstaaende Artikel meldt sig ikke mindre end to Forfattere til det anonyme Angreb, jeg omtalte i sidste Nr. af »Kvindevalgret«. De foretrækker at kalde Artiklen »redaktionel« og mener, »at enhver daglig Avislæser« maatte kunne forstaa, at den er det. Oprigtigt talt — jeg var forbavset over, at Redaktøren af »Kvinden og Samfundet« havde optaget den omtalte Artikel; at hun selv var Medforfatter af den, vilde jeg have vægret mig ved at tro; og det var ganske vist heller ikke faldet mig ind, at Forfatteren af Artiklen om »Dansk Kvindesamfund« i »Kvindernes Aarbog« selv optraadte som Anmelder af denne Artikel.

Til Trods for, at der ogsaa er to Forfattere til ovenstaaende Artikel, er det uheldigvis ikke lykkedes dem at citere mine Udtalelser rigtigt. Jeg skrev, at jeg, da jeg blev opfordret til at skrive den nævnte Artikel i »Kvindernes Aarbog«, traf Aftale med Redaktøren om, at jeg *under Omtalen af Foreningsarbejdet**) kun skulde gaa nærmere ind paa det Arbejde, der er udført af den Forening, jeg særlig er knyttet til »Landsforbundet for Kvinders Valgret«, idet D. Kv. Sf. vilde blive behandlet i en selvstændig Artikel.

Dette omskriver de to Damer paa følgende Maade: »... at hun (Fru Munch), da hun blev opfordret til at skrive en historisk Oversigt over Kvinders Valgret, udtrykkelig traf den Aftale med Redaktøren, at hun hovedsagelig skulde gaa ind paa en enkelt Forenings Arbejde, nemlig den, til hvilken hendes eget Navn er knyttet«. Jeg ved